

Nätverksarbete

Publicerad 4.4.2006. Uppdaterad 20.10.2009

Det har utvecklats många olika vårdmetoder för vård av personer med rusmedelsproblem och en klient blir sällan hjälpt med en enda metod. På grund av problemets natur är personer med beroendeproblem dessutom samtidigt klienter vid många olika vårdinrättningar. Vi talar om personer med många problem fastän man kanske borde tala om personer som är klienter på många håll.

Om man bara fokuserar på den person som använder alkohol eller droger kan de anhörigas behov av information, hjälp och stöd beaktas för lite. Enligt missbrukslagstiftningen har personer som står klienten nära – make, maka och barn – jämlik rätt till vård och stöd.

En människas sociala nätverk består av familj, släkt, arbets-, skol- eller studiekamrater, vänner, grannar och åtminstone några sakkunniga.

Ett fungerande socialt nätverk ger stöd i stressande livssituationer och vid kris. När människan stöter på svårigheter förlitar hon sig först på sitt naturliga nätverk och först i andra hand på experter. Att höra till många olika grupper innebär att man får hjälp av olika slag. I ett bra och fungerande nätverk finns det flera relationer som fungerar i bägge riktningarna. Människan är både givande och tagande part.

Det sociala nätverket för en klient med beroendeproblem kan prövas hårt. Alla närstående kan vara utmattade och trötta och ha fått nog av problemen. Därför behöver de åtminstone information själva, men kan också behöva hjälp och stöd.

Om vi endast vårdar en person och glömmer hans eller hennes sociala relationer kan det hända att vi alltför långsamt får en helhetsuppfattning om den verklighet där klienten lever. Närstående kan också ha alltför stora förväntningar på vården på grund av bristande information. Om förväntningarna inte infrias kan följden bli ilska och besvikelse som både riktas mot klienten och vårdplatsen.

Att ta klientens naturliga nätverk med redan i vårdens inledande skede kan fungera i två riktningar. Det naturliga nätverket kan ge vårdpersonalen värdefull information som är viktig för upplägget av vården och för att stöda klienten, eller så kan medlemmarna i nätverket själva behöva information, stöd och vård. Att närstående samtidigt är närvarande hjälper alla inblandade när det gäller att koordinera uppgifterna.

Nätverksaspekten på vården får man grepp om till exempel med hjälp av en nätverkskarta. Klienten eller familjen kan själva med hjälp av sin terapeut eller vårdare göra en uppskattning av sitt nätverk och fundera ut vem som i krissituationer känner till problemen och kunde hjälpa.

Genom överläggningar med klienten eller familjen kan den anställda kalla samman viktiga personer både ur det naturliga nätverket och representanter för expertisen. Frågor om tystnadsplikt blir inget problem då klienterna varit med och bestämt vilka personer som ska kallas.

Det kan bli enklare för klienten eller för hela familjen att komma vidare om man börjar med en gemensam diskussion och hör var och en så att olika förslag och aspekter kommer fram.

”Inte är vi ensamma, det här problemet sysselsätter andra också och också de kan känna ovisshet, osäkerhet och hopplöshet. Att jag eller vi känner så är alltså varken konstigt eller illa.” Kommentarer av den här typen är vanliga efter sammankomsterna och det är både närstående och sakkunniga som uttrycker sig så.

Marja Hannula

utbildare, handledare, specialiserad familjeterapeut
Kymmene A-klinik

link

Källa till webbadress: <https://paihdelinkki.fi/sv/databank/informationssnuttar/missburkarvardens-metoder-och->

